

Phẩm 4: DOANH SỰ TỲ-KHEO

Bấy giờ Trưởng lão Ma-ha Ca-diếp bạch:

–Bạch Thế Tôn! Thế nào là Tỳ-kheo hay quản lý sự việc trong Tăng chúng?

Đức Phật dạy:

–Này Đại Ca-diếp! Ta cho phép hai hạng Tỳ-kheo có thể quản lý chúng sự: Một là người hay trì giới thanh tịnh, hai là người sơ nơi đời sau, ví như kim cương.

Lại có hai hạng: Một là biết các nghiệp báo, hai là có lòng xấu hổ và lòng hối lỗi.

Lại có hai hạng: Một là A-la-hán, hai là có thể tu tập được tám bội xả.

Này Đại Ca-diếp! Đó là hai hạng Tỳ-kheo được ta cho quản lý chúng sự, tự mình không lầm lỗi. Vì sao? Vì hộ ý của người là việc khó.

Này Đại Ca-diếp! Trong Phật pháp có nhiều hạng xuất gia, nhiều loại tánh, nhiều thứ tâm, nhiều thứ giải thoát, nhiều thứ đoạn kết sử, hoặc có người A-lan-nhã, hoặc có người khất thực, hoặc có người thích ở núi rừng, hoặc có người thích ở gần thôn xóm thanh tịnh trì giới, hoặc có người hay lìa bốn ách nặn, hoặc có người siêng tu đa văn, hoặc có người biện nói các pháp, hoặc có người hay trì giới luật, hoặc có người hay trì Tỳ-ni nghi thức, hoặc có người du hành các thôn xóm vì người nói pháp. Có bao nhiêu Tỳ-kheo Tăng như vậy, Tỳ-kheo quản lý khéo biết và làm vừa ý mọi người.

Này Đại Ca-diếp! Nếu Tỳ-kheo A-lan-nhã ưa chỗ không nhàn, thì Tỳ-kheo quản sự chẳng nên sai khiến làm tất cả công việc, nếu là lúc họ phải làm việc trong Tăng chúng thì Tỳ-kheo quản sự nên làm thế, nếu tự mình không làm thì thuê người khác làm thay chẳng nên để họ làm, nếu chẳng phải là giờ hành đạo thì có thể sai làm chút ít.

Nếu Tỳ-kheo khất thực, thì Tỳ-kheo quản sự nên cho họ đồ ăn ngon.

Nếu Tỳ-kheo lìa bốn ách nặn, thì Tỳ-kheo quản sự phải cung cấp các thứ cần dùng như y phục, ấm thực, ngọa cụ và y dược, chỗ họ ở không được nói to gọi lớn vì muốn phòng hộ ý niệm của họ. Đối với Tỳ-kheo ly ách thì Tỳ-kheo quản sự phải tôn kính tưởng như Đức Thế Tôn và nghĩ rằng: “Tỳ-kheo này có thể làm pháp trụ trong Phật pháp, tôi phải cung cấp các đồ cần dùng cho Đại đức.”

Nếu có Tỳ-kheo siêng tu đa văn, thì Tỳ-kheo quản sự phải khuyến khích họ rằng: “Đại đức siêng tu đa văn đọc tụng cho thông thuộc, tôi sẽ vì Đại đức mà lo cung cấp phục dịch.” Nếu các Đại đức mà siêng tu đa văn như vậy thì tức là anh lạc tốt trong Tăng chúng có thể lên tòa cao rộng thuyết chánh pháp cũng tự mình sinh trí tuệ. Với các Tỳ-kheo tu đa văn này, Tỳ-kheo quản sự chẳng nên sai làm việc phi thời phải ứng hộ cho họ tu đa văn.

Nếu có Tỳ-kheo giỏi thuyết pháp, thì Tỳ-kheo quản sự nên cung cấp mọi sự, nên dắt Tỳ-kheo ấy đến thôn xóm, thành ấp khuyến dụ mọi người đến để nghe thuyết pháp, chỗ thuyết pháp cũng phải cung cấp đồ cần thiết, vì người thuyết pháp mà đặt tòa cao tốt. Nếu có Tỳ-kheo khác dùng cường lực muốn phá hoại người thuyết pháp thì Tỳ-kheo quản sự nên đến hòa giải và cũng nên thường đến chỗ người thuyết pháp khen: “Lành thay!”.

Nếu có Tỳ-kheo khéo trì giới khéo hiểu nghĩa luật thì Tỳ-kheo quản sự phải thường đến hỏi: “Tôi lo công việc thế nào để khỏi phạm tội chẳng tổn mình cũng chẳng hại người?” Tỳ-kheo trì luật nên quan sát tâm của Tỳ-kheo quản sự mà chỉ dẫn việc ấy nên làm, việc ấy chẳng nên làm. Tỳ-kheo quản sự đối với Tỳ-kheo trì luật phải hết lòng kính tin cung dưỡng.

Nếu chúng Tăng có tài vật dùng chia, thì Tỳ-kheo quản sự phải tùy thời cung cấp cho Tăng chẳng nên cất giấu, tùy lúc Tăng cần dùng nên chia cho Tăng. Phải cho đúng lúc, chẳng vì ác tâm cho, chẳng vì phi pháp cho, chẳng vì tham, vì sân, vì si mà cho, chẳng vì sợ mà cho, theo pháp hành của Tăng chẳng theo pháp tục gia, tùy Tăng chế chẳng tùy tự chế, với tài vật của Tăng chẳng có ý tưởng tự do, cho đến việc nhỏ cũng cùng Tăng phân đoán, chẳng riêng tự đoán. Nếu là vật dụng hoặc vật thường trụ Tăng, vật của Phật, vật bốn phương Tăng, Tỳ-kheo quản sự phải biết rõ, vật của thường trụ Tăng chẳng nên cho bốn phương Tăng, vật của bốn phương Tăng chẳng nên làm vật thường trụ Tăng, vật thường trụ, vật bốn phương, chẳng nên lộn lạo, cũng chẳng lộn với vật của Phật. Nếu vật thường trụ Tăng nhiều mà bốn phương Tăng cần dùng thì Tỳ-kheo quản sự nên họp Tăng Yết-ma. Nếu Tăng hòa hợp chấp thuận nên đem vật thường trụ Tăng chia cho bốn phương Tăng. Nếu tháp điện Phật có chỗ cần, hay hư cần tu sửa mà vật thường trụ Tăng hay vật bốn phương Tăng nhiều thì Tỳ-kheo quản sự nên họp, Tăng Yết-ma, nếu Tăng hòa hợp chấp thuận cho thì quản sự Tỳ-kheo lấy vật ấy dùng tu bổ tháp điện. Nếu Tăng không hòa hợp chấp thuận thì Tỳ-kheo quản sự nên khuyên hóa hàng tại gia cầu xin tài vật để tu bổ tháp điện. Nếu vật của Phật nhiều nhất thiết không được đem chia cho thường trụ Tăng hay bốn phương Tăng. Vì sao? Vì trong những vật ấy dù là một sợi dây đều là của thí chủ tín tâm thí cho Phật, do đó chư Thiên và người đời đều có ý nghĩ là Phật tháp huống là các bảo vật. Nếu nơi Phật tháp trước đã có cúng y, thì y này nên để cho gió thoổi mưa rã chớ chẳng nên đem đổi vật khác dù là bảo vật. Vì sao? Vì vật nơi tháp điện Phật không ai có thể đánh giá được, và lại Phật không chỗ cần dùng. Với vật của Tam bảo, Tỳ-kheo quản sự tốt trong sạch chẳng nên để lộn lẫn nhau, với tự lợi dường phải có tâm tri túc, nơi vật Tam bảo chẳng có ý nghĩ là của mình.

Này Đại Ca-diếp! Ở nơi người trì giới có đức hạnh lớn đáng lẽ kính hữu nhiều, mà Tỳ-kheo quản sự có sân tâm dùng quyền sai khiến làm việc, vì sân tâm nên Tỳ-kheo quản sự sẽ đọa đại địa ngục, nếu được làm người thì làm tôi mọt bị chủ nhân sai khiến đánh mắng khổ cực.

Nếu Tỳ-kheo quản sự dùng quyền đặt quy chế nặng quá hạn thường của Tăng trách phạt các Tỳ-kheo sai làm phi thời, do cớ này nên quản sự Tỳ-kheo sẽ đọa tiểu địa ngục nhiều đinh bị trăm ngàn mũi đinh đóng cẳng thân thể cả thân cháy phừng như đống lửa lớn.

Nếu Tỳ-kheo trì giới có đức lớn mà dùng việc nặng để khống bối, dùng tâm sân để nói, thì Tỳ-kheo quản sự này sẽ đọa trong địa ngục lưỡi dài rộng năm trăm do-tuần, bị trăm ngàn mũi đinh đóng vào phát lửa cháy đỏ.

Nếu thường được tài vật Tăng, quản sự Tỳ-kheo bốn sển cất giấu, hoặc phi thời phát cho Tăng, hoặc làm khó dễ mà cho, hoặc làm khổ mà cho, hoặc cho ít hay chẳng cho, hoặc cho người này chẳng cho người kia. Do cớ này, Tỳ-kheo quản sự sẽ đọa uế ác ngạ quỷ thường ăn phân cục, có lúc ngạ quỷ khác đưa đồ ăn cho coi mà chẳng cho ăn phải thèm muốn khốn khổ. Bị khổ đói khát trong trăm ngàn năm thường chẳng được ăn. Nếu có được đồ ăn liền biến thành phân nhơ hoặc thành mủ máu. Vì sao? Vì nơi người trì giới đáng lẽ kính, mà Tỳ-kheo quản sự ấy làm khó dễ khi đem Tăng vật phát cho.

Này Đại Ca-diếp! Nếu Tỳ-kheo quản sự chuyên tự dùng lộn lạo hoặc vật thường trụ Tăng, hoặc vật bốn phương Tăng, hoặc vật Phật tháp thì mắc bão khổ lớn trong một

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẶNG KINH

kiếp hay hơn một kiếp. Vì sao? Vì xâm phạm vật Tam bảo.

Nếu Tỳ-kheo quản sự nghe tội như vậy biết tội như vậy, mà cố sinh lòng sân nỗi người trì giới, nay ta nói tội ấy chư Phật Thế Tôn chẳng cứu trị được. Vì thế nên Tỳ-kheo quản sự nghe tội phi pháp như vậy rồi phải nêu khéo hộ thân, khẩu, ý nghiệp, tự hộ lấy mình và hộ cho người.

Này Đại Ca-diếp! Tỳ-kheo quản sự thà ăn thịt thân mình chớ quyết chẳng nên tạp dùng vật Tam bảo để làm y bát, ẩm thực.

Bấy giờ Trưởng lão Ma-ha Ca-diếp bạch:

–Bạch Thế Tôn! Thật chưa từng có, Như Lai dùng lòng Từ bi mà nói pháp như vậy, vì người không xấu hổ mà nói pháp không hổ thẹn, vì người có hổ thẹn mà nói pháp hổ thẹn.

